

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1. Záměry schváleného rozpočtu na rok 2012

Státní rozpočet na rok 2012 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 14. prosince 2011 zákonem č. 455/2011 Sb., který stanovil příjmy ve výši 1 084,7 mld. Kč, výdaje ve výši 1 189,7 mld. Kč a schodek ve výši 105,0 mld. Kč.

Východiska přípravy státního rozpočtu na rok 2012 byla následující:

- Programové prohlášení vlády.
- Koaliční smlouva a dodatek ke koaliční smlouvě z 30. června 2011.
- Schválený rozpočet na rok 2011 je v materiálu zohledněn v podobě, která byla upravena zákonem č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011.
- Střednědobé výdajové rámce na léta 2012 a 2013 stanovené usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 566/2011. Podle rozpočtových pravidel byla provedena aktualizace střednědobého výdajového rámce centrální vlády na rok 2012, a to jeho zvýšením z důvodu zapojení příjmů z Evropské unie a změny dotací státním fondům. Maximálně možná výše, do které bylo možné rozpočtovat prostředky státního rozpočtu a státních fondů ve výdajích, nebyla využita.
- Predikce základních makroekonomických indikátorů (zpracovaná Ministerstvem financí v červenci 2011). Návrh rozpočtu počítal s meziročním přírůstkem hrubého domácího produktu ve stálých cenách o 2,5 %, s prognózou průměrné míry inflace 3,5 % a průměrnou mírou nezaměstnanosti 8,0 % (podle metodiky MPSV).

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů schváleného rozpočtu na rok 2012 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2011.

Tabulka č. 1 Rozpočet 2012 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2011 (v mld. Kč)

	2011		2012	Rozdíl SR 2012- SR 2011	Rozdíl SR 2012 Skut.2011	Index v % SR 2012/ SR 2011	Index v % SR 2012/ Skut.2011
	Rozpočet schválený *)	Skutečnost	Rozpočet schválený				
Celkové příjmy	1 055,70	1 012,76	1 084,70	29,00	71,95	102,7	107,1
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>543,16</i>	<i>523,43</i>	<i>561,52</i>	<i>18,36</i>	<i>38,09</i>	<i>103,4</i>	<i>107,3</i>
DPH	195,10	191,89	221,60	26,50	29,71	113,6	115,5
Spotřební daně (vč. energ. daní)	140,80	139,21	142,30	1,50	3,09	101,1	102,2
DPPO	84,00	82,30	85,60	1,60	3,30	101,9	104,0
DPFO	101,50	90,61	92,00	-9,50	1,39	90,6	101,5
Ostatní daňové příjmy	21,76	19,41	20,02	-1,74	0,61	92,0	103,1
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>373,29</i>	<i>366,82</i>	<i>384,01</i>	<i>10,73</i>	<i>17,20</i>	<i>102,9</i>	<i>104,7</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>139,25</i>	<i>122,51</i>	<i>139,16</i>	<i>-0,09</i>	<i>16,66</i>	<i>99,9</i>	<i>113,6</i>
Celkové výdaje	1 190,70	1 155,53	1 189,70	-1,00	34,17	99,9	103,0
<i>Běžné výdaje</i>	<i>1 086,20</i>	<i>1 036,65</i>	<i>1 092,80</i>	<i>6,60</i>	<i>56,15</i>	<i>100,6</i>	<i>105,4</i>
Sociální dávky	446,47	444,07	491,58	45,11	47,51	110,1	110,7
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>104,50</i>	<i>118,87</i>	<i>96,90</i>	<i>-7,60</i>	<i>-21,97</i>	<i>92,7</i>	<i>81,5</i>
Saldo SR	-135,00	-142,77	-105,00	30,00	37,77	77,8	73,5

*) Rozpočet vč. zákona č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011

V porovnání se skutečností roku 2011 počítá schválený rozpočet na rok 2012 s růstem celkových příjmů o 71,9 mld. Kč, tj. o 7,1 %, celkové výdaje by měly vzrůst o 34,2 mld. Kč, tj. o 3,0 %, a schodek by se tak měl snížit o 37,8 mld. Kč, tj. o 26,5 %.

Z růstu celkových příjmů o 71,9 mld. Kč připadá na příjmy z daní a poplatků růst o 38,1 mld. Kč, tj. o 7,3 %, když největší nárůst proti skutečnosti 2011 představuje předpokládané inkasa DPH (o 29,7 mld. Kč), což souvisí především s novelou zákona o DPH, která zvýšila sníženou sazbu daně z přidané hodnoty z 10 na 14 procent s účinností od 1. ledna 2012. V souvislosti s touto změnou došlo i ke změně parametrů rozpočtového určení daní (pro státní rozpočet 71,78 % celostátního výnosu, pro obce 19,93 % a pro kraje 8,29 %).

Rozpočet příjmů z pojistného na sociální zabezpečení je proti skutečnosti 2011 vyšší o 17,2 mld. Kč, tj. o 4,7 % (vliv např. rozšíření počtu osob povinně nemocensky pojištěných či povinnosti platit pojistné z dohod o provedení práce).

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů by měl vzrůst o 16,7 mld. Kč, tj. o 13,6 %. Předpokládaný růst výrazně ovlivňuje příjem ve výši 15 mld. Kč z privatizačního účtu na kompenzaci deficitu důchodového systému (v roce 2011 nerozpočtováno). Transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu by měly dosáhnout 101,6 mld. Kč (rozpočet 2011 činil 117,1 mld. Kč a skutečnost dosáhla 89,8 mld. Kč).

Výdajová strana státního rozpočtu počítá s vyšším čerpáním prostředků proti skutečnosti 2011 o 34,2 mld. Kč, z toho růst o 56,2 mld. Kč (tj. o 5,4 %) připadá na běžné výdaje a pokles o 22,0 mld. Kč (tj. o 18,5 %) na výdaje kapitálové.

Na růstu rozpočtovaných běžných výdajů proti skutečnosti 2011 se podílejí především sociální dávky (růst o 47,5 mld. Kč, tj. o 10,7 %). Zde se výrazně projevil metodický vliv, kdy dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým a příspěvek na péči již nejsou od roku 2012 z hlediska rozpočtové skladby transferem územním rozpočtům, ale staly se sociálními dávkami vyplácenými úřadem práce. Uvedené dávky a příspěvky jsou rozpočtovány ve výši 27,5 mld. Kč a bez nich by sociální dávky ve vztahu ke skutečnosti 2011 rostly o 20,0 mld. Kč především díky výdajům na důchody (růst o 14,4 mld. Kč). Zmíněný metodický vliv ovlivnil tedy i předpokládaný pokles rozpočtu neinvestičních transferů územním rozpočtům proti skutečnosti 2011, a to o 25,8 mld. Kč. Rozpočet neinvestičních výdajů kapitoly Státní dluh (zejména úroky) předpokládá proti skutečnosti 2011 růst o 23,8 mld. Kč. Mandatorní výdaje by měly dosáhnout 690,8 mld. Kč a převýšit tak

skutečnost 2011 o 38,1 mld. Kč, tj. o 5,8 %. Jejich podíl na celkových výdajích se má zvýšit na 58,1 % (rozpočet 2011 předpokládal podíl ve výši 57,1 %, skutečnost 2011 dosáhla 56,5 %).

I přesto, že **rozpočet kapitálových výdajů** proti skutečnosti 2011 počítá s poklesem o 22,0 mld. Kč, lze v průběhu roku (stejně jako v minulých letech) očekávat navyšování rozpočtu po změnách a následně i skutečného čerpání. Na základě zmocnění ministra financí daného § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel lze navyšovat souvztažně rozpočet příjmů i výdajů státního rozpočtu v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu EU.

2. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

Z údajů o pokladním plnění státního rozpočtu vykázaných ČNB ke konci března roku 2012 vyplývá převaha výdajů státního rozpočtu nad jeho příjmy o 22,7 mld. Kč. Celkové příjmy dosáhly 258,4 mld. Kč a výdaje 281,1 mld. Kč.

Tabulka č. 2 Příjmy, výdaje a saldo hospodaření SR v 1. čtvrtletí 2012 (v mld. Kč)

Ukazatel	Skutečnost leden-březen 2011	2012			% plnění v roce 2011	Index 2012/2011
		Schválený rozpočet	Skutečnost leden-březen	% plnění		
	1	2	3	4=3:2	5	6=3:1
PŘÍJMY CELKEM	253,37	1084,70	258,45	23,8	24,0	102,0
VÝDAJE CELKEM	278,57	1189,70	281,13	23,6	23,4	100,9
SALDO	-25,20	-105,00	-22,69	21,6	18,7	90,0

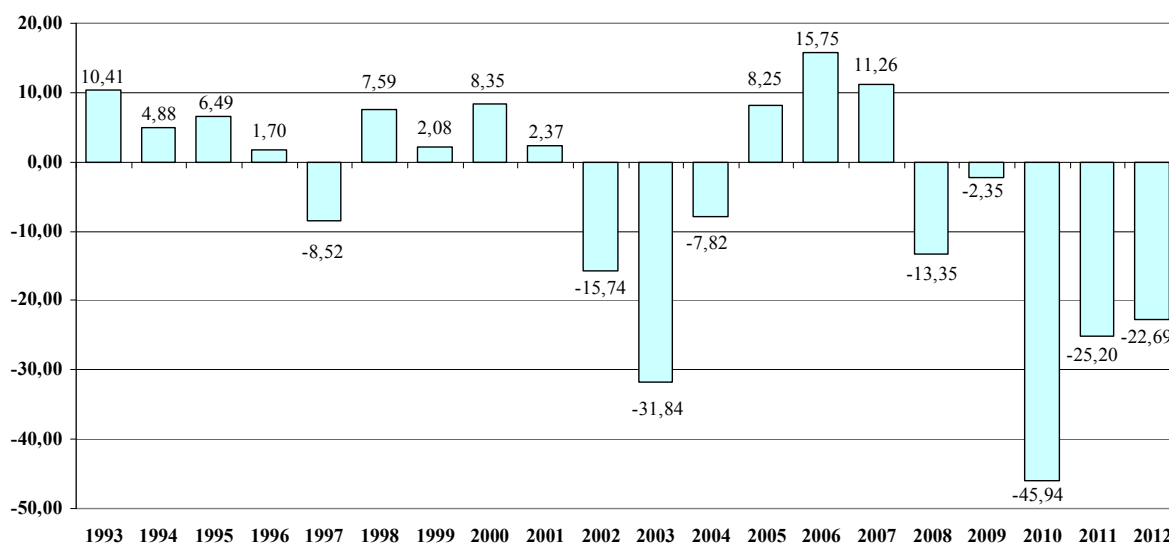
Celkové příjmy státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2012 ve výši 258,4 mld. Kč představovaly 23,8 % schváleného rozpočtu (v roce 2011 to bylo 24,0 %) a meziroční růst o 5,1 mld. Kč, tj. o 2,0 %. Proti 1/4 rozpočtu bylo inkaso o 12,7 mld. Kč nižší. Na meziročním růstu se podílely především **daňové příjmy** (bez pojistného na SZ), které při plnění na 22,7 % dosáhly 127,3 mld. Kč a vzrostly o 7,7 mld. Kč. Největší zásluhu na tom mělo inkaso spotřebních daní vč. energetických daní a odvodu ze slunečního záření (o 3,2 mld. Kč), inkaso DPH (o 2,6 mld. Kč) a inkaso DPFO (o 1,6 mld. Kč). Nižší než alikvotní plnění celkových příjmů ovlivnilo i přes meziroční růst zejména inkaso DPH (proti ¼ rozpočtu bylo inkaso nižší o 13,4 mld. Kč), které bylo tradičně v únoru zbrzděno vysokými vratkami daně (inkaso v samotném únoru dosáhlo záporné hodnoty -3,4 mld. Kč). Na meziročním růstu celkových příjmů se podílelo i **inkaso pojistného na sociální zabezpečení** (růst o 3,3 mld. Kč, tj. o 3,7 %). Naopak **inkaso nedaňových příjmů a ostatních příjmů** vykázalo meziroční pokles o 5,9 mld. Kč (o 13,1 %). Na tom se podílely především příjmy z EU, které dosáhly 27,9 mld. Kč (plnění na 27,5 %) a meziročně tak klesly o 7,4 mld. Kč.

Celkové výdaje státního rozpočtu v 1. čtvrtletí roku 2012 ve výši 281,1 mld. Kč představovaly 23,6 % schváleného rozpočtu (v roce 2011 to bylo 23,4 %). Meziročně vzrostly o 2,6 mld. Kč, tj. o 0,9 %. Proti alikvotě rozpočtu byly nižší o 16,3 mld. Kč. V rámci běžných výdajů (258,3 mld. Kč při meziročním růstu o 5,8 mld. Kč) byly nejvíce čerpány sociální dávky, které dosáhly 120,3 mld. Kč při čerpání rozpočtu na 24,5 %. Z nich výdaje na důchody dosáhly 95,2 mld. Kč (24,9 % rozpočtu) při meziročním růstu o 3,4 mld. Kč, tj. o 3,7 %. Meziroční růst vykázaly také odvody vlastních zdrojů ES do EU ve výši 14,4 mld. Kč (o 2,6 mld. Kč). V rámci **kapitálových výdajů** (22,9 mld. Kč při meziročním poklesu

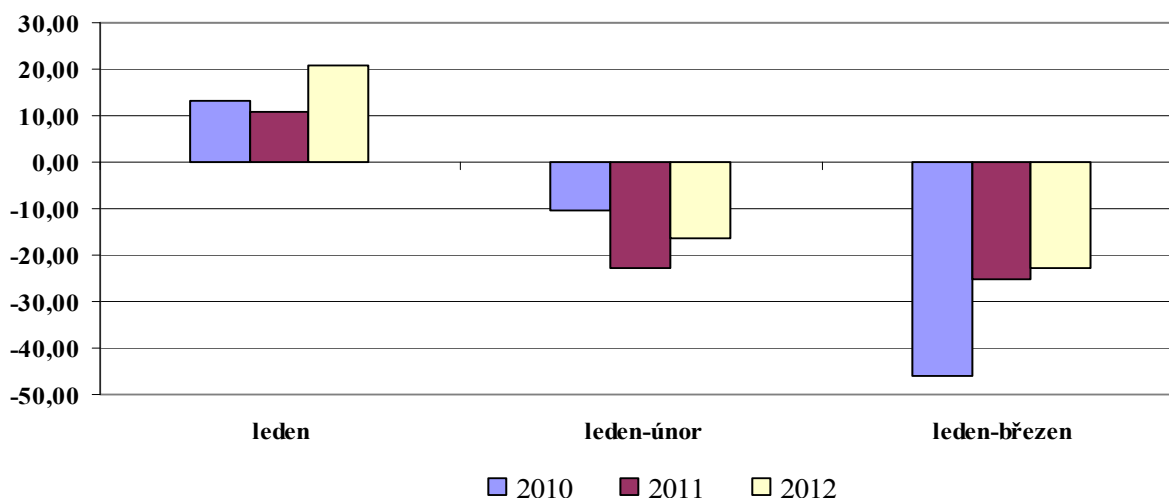
o 3,3 mld. Kč) se výrazněji projeví např. transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury (6,3 mld. Kč při meziročním poklesu o 3,3 mld. Kč).

Vykázané saldo hospodaření státního rozpočtu (-22,7 mld. Kč) za 1. čtvrtletí roku 2012 představovalo výsledek o 2,5 mld. Kč příznivější než ve stejném období roku 2011. Čtvrtletní alikvota schváleného schodku státního rozpočtu odpovídá 26,3 mld. Kč. V meziročním srovnání se pozitivně projevilo zejména meziročně vyšší inkaso daňových příjmů včetně pojistného na sociální zabezpečení (o 11,0 mld. Kč). Negativně naopak působí příjmy z EU, které jsou zatím meziročně nižší o 7,4 mld. Kč. Na straně výdajů je meziroční srovnání mírně zkráceno u záloh na regionální školství, kde do konce března 2012 došlo k platbám již na první čtyři měsíce roku (převod záloh na bázi dvouměsíčních cyklů), zatímco v roce 2011 byla v tuto dobu proplacena pouze záloha na 1. čtvrtletí roku. Při očištění tohoto vlivu by celkové výdaje i schodek státního rozpočtu byly nižší (vliv cca 6,5 mld. Kč).

Graf č. 1 Vývoj salda hospodaření SR v 1. čtvrtletí v letech 1993 – 2012 (v mld. Kč)

Graf č. 2 Srovnání vývoje salda SR za leden až březen v letech 2010-2012 (v mld. Kč)

Podrobněji je hodnocení jednotlivých druhů příjmů a výdajů státního rozpočtu provedeno v dalších částech informace.

3. Příjmy státního rozpočtu

Za první čtvrtletí roku 2012 vykázal státní rozpočet celkové příjmy ve výši 258,4 mld. Kč, tj. 23,8 % celoročního rozpočtu, z toho daňové příjmy (bez pojistného na SZ) představují 127,3 mld. Kč (22,7 % rozpočtu), příjmy z pojistného na sociální zabezpečení 91,9 mld. Kč (23,9 %) a ostatní příjmy 39,2 mld. Kč (28,2%).

Tabulka č. 3 Příjmy státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2012 (v mld. Kč)

Příjmy státního rozpočtu	2011	2012			% plnění SR	Index
	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost	% plnění	leden-březen 2011	skutečnost 2012/2011
	leden-březen					
	1	2	3	4=3:2	5	6=3:1
Příjmy celkem	253,37	1084,70	258,45	23,8	24,0	102,0
v tom:						
Daňové příjmy celkem	208,18	945,54	219,19	23,2	22,7	105,3
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	119,55	561,52	127,30	22,7	22,0	106,5
v tom:						
- DPH	39,40	221,60	42,02	19,0	20,2	106,6
- spotřební daně (vč. tzv. energetických daní)	31,93	142,30	35,16	24,7	22,7	110,1
z toho: odvod z elektřiny ze slunečního záření*)	0,00	4,20	0,52	12,4	0,0	x
- daně z příjmů PO	20,20	85,60	20,20	23,6	24,1	100,0
- daně z příjmů FO	24,14	92,00	25,79	28,0	23,8	106,8
vybíraná srážkou	1,67	9,00	2,69	29,9	12,4	161,0
ze závislé činnosti	19,70	80,30	20,46	25,5	23,9	103,9
z přiznání	2,77	2,70	2,64	97,6	51,2	95,3
- správní poplatky	0,46	2,39	0,52	21,8	19,7	112,6
- majetkové daně	1,78	12,20	2,18	17,9	13,7	122,7
- clo**)	0,41	x	0,00	x	34,3	x
- poplatky za uložení odpadů***)	0,40	1,40	0,40	28,7	28,6	100,4
- ostatní daňové příjmy****)	0,83	4,03	1,03	25,5	21,8	123,3
z toho: odvod za odnětí půdy ze zem. půdního fondu	0,00	1,70	0,05	2,7	0,0	x
Pojistné na SZ	88,63	384,01	91,90	23,9	23,7	103,7
z toho: na důchodové pojištění	78,78	341,35	81,69	23,9	23,7	103,7
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	45,19	139,16	39,25	28,2	32,4	86,9
v tom:						
- kapitoly	41,35	110,57	33,87	30,6	32,1	81,9
z toho: transfery přijaté od EU a Národního fondu	35,27	101,56	27,92	27,5	30,1	79,2
převody z fondů OSS	1,75	0,00	0,89	x	x	51,1
přijaté sankční platby	0,37	1,05	0,30	28,8	35,7	81,5
soudní poplatky	0,24	0,65	0,38	58,8	41,6	159,5
dobrovolné pojistné	0,12	0,44	0,07	15,4	27,3	55,1
- kapitola Operace SFA	0,69	3,34	0,22	6,6	24,6	32,3
- kapitola Státní dluh	1,64	6,54	3,50	53,5	29,1	213,7
- VPS	1,51	18,70	1,66	8,9	53,0	109,7
v tom :						
- výnosy z real.fin.majet	0,00	0,00	0,00	34,5	10,1	43,3
- splátky půjček ze zahraničí	0,03	0,16	0,08	47,0	31,5	219,6
- příjmy sdílené s EU (clo)**)	x	1,10	0,40	36,8	x	x
- ostatní příjmy VPS****)	1,47	17,44	1,18	6,7	35,1	79,8

*) údaj sledován od 2. čtvrtletí 2011

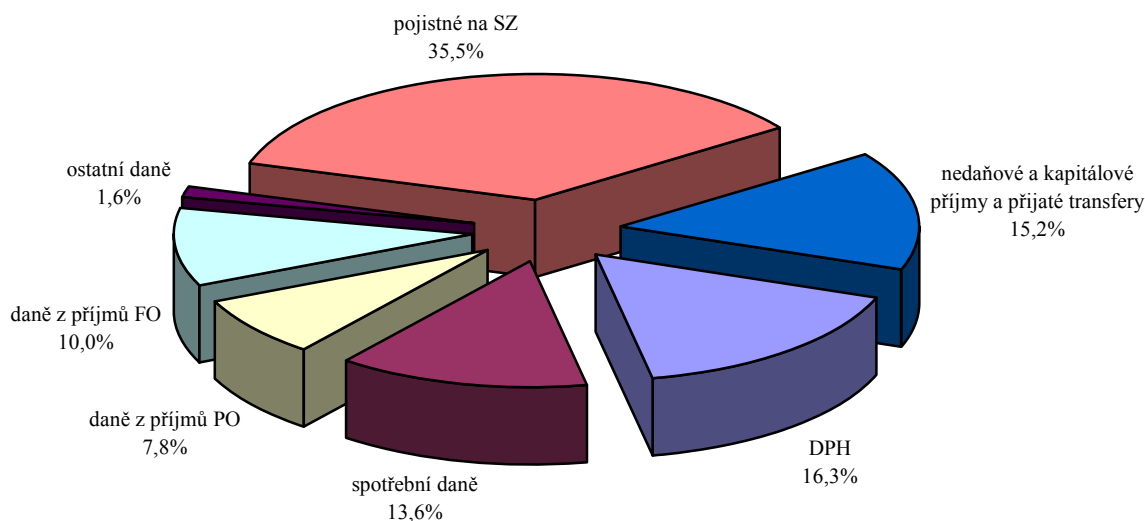
**) do roku 2011 byl národní podíl na clech součástí daňových příjmů

***) rozpočet i skutečnost za kapitolu OSFA

****) dopočet do celku

Z celkových příjmů představují 35,5 % příjmy z pojistného na sociální zabezpečení, 16,3 % tvoří daň z přidané hodnoty (DPH), 13,6 % je podíl příjmů ze spotřebních daní, 10,0 % jsou daně z příjmů fyzických osob (DPFO) a 7,8 % daně z příjmů právnických osob (DPPO). Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery představují cca 15,2 %. Ostatní příjmy zahrnující mimo jiné poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, majetkové daně, správní poplatky a tržby z prodeje kolků jsou váhově méně významné a představují 1,6 % celkových příjmů.

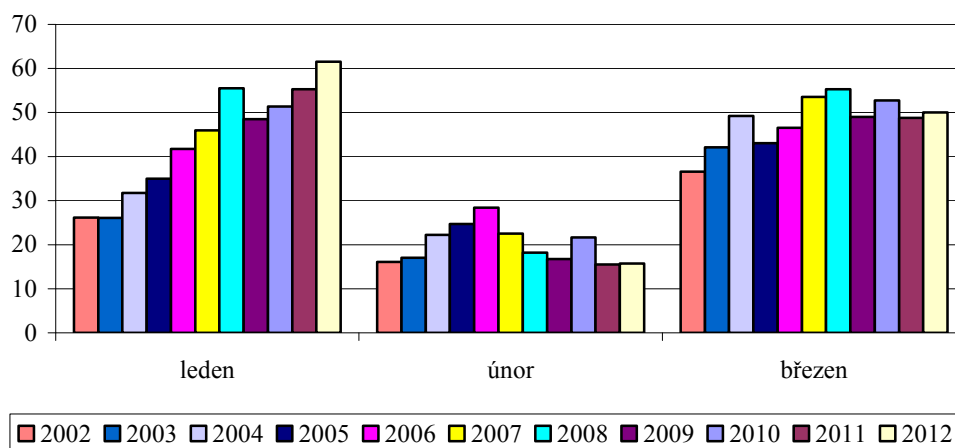
Graf č. 3 Struktura celkových příjmů za 1. čtvrtletí 2012

3.1. Daňové příjmy a příjmy z pojistného na sociální zabezpečení

Příjmy z daní a poplatků bez pojistného na sociální zabezpečení dosáhly za první čtvrtletí letošního roku **127,3 mld. Kč**, což představuje 22,7 % schváleného rozpočtu a meziroční nárůst o 7,7 mld. Kč, tj. o 6,5 % (rozpočet počítá s růstem 7,3 % proti skutečnosti roku 2011). Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku je plnění rozpočtu o 0,7 procentního bodu vyšší.

Graf č. 4 Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení v jednotlivých měsících 1. čtvrtletí v letech 2002-2012 (v mld. Kč)

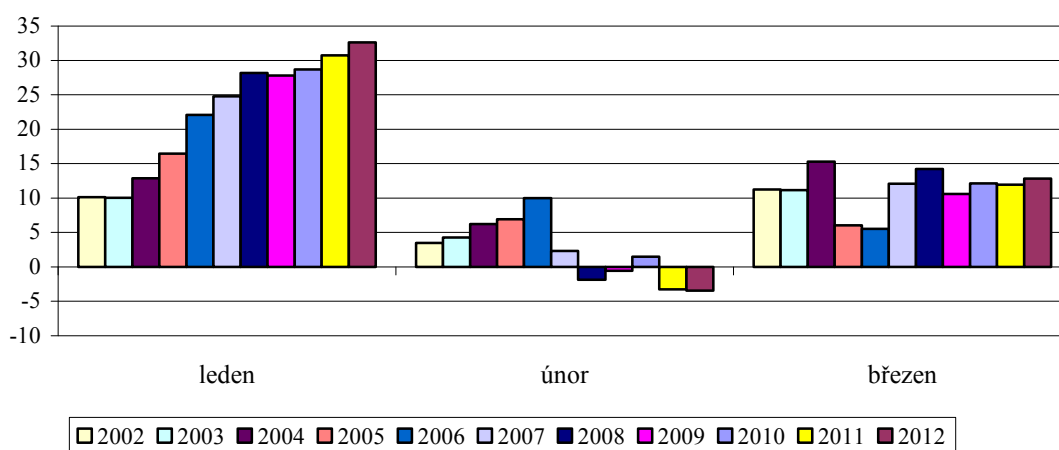

Na dani z přidané hodnoty bylo za 1. čtvrtletí letošního roku vybráno **42,0 mld. Kč**, tj. 19,0 % rozpočtu, což je o 1,2 procentního bodu nižší plnění než ve stejném období minulého roku (relativně nízké plnění ovlivnilo únorové inkaso daně, které dosáhlo vlivem vrátek záporné hodnoty 3,4 mld. Kč). Meziročně vzrostlo o 2,6 mld. Kč, tj. o 6,6 %. Rozpočet počítá s růstem o 15,5 % oproti skutečnosti roku 2011, což je ovlivněno především novelou zákona o DPH, která zvyšuje sníženou sazbu daně z přidané hodnoty z 10 na 14 procent

s účinností od 1. ledna 2012. V souvislosti s touto změnou došlo i ke změně parametrů rozpočtového určení daní (od 1.1.2012 připadá z celostátního výnosu DPH 71,78 % státnímu rozpočtu, 19,93 % obcím a 8,29 % krajům, tj. zvýšení podílu pro státní rozpočet o 2,1 p.b. proti stavu v roce 2011).

Meziroční vývoj inkasa DPH v 1. čtvrtletí roku 2012 je ovlivněn hlavně výší částky nadměrných odpočtů a vrácení daní, která meziročně rostla pomaleji než daňová povinnost (dostupné údaje pouze za měsíce leden a únor 2012). Meziroční částka nadměrných odpočtů v měsíci únoru se dle splatnosti daně váže k ekonomické činnosti uskutečněné v měsíci prosinci roku 2011 a pro čtvrtletní plátce DPH, k činnosti uskutečněné v posledním čtvrtletí roku 2011. Inkaso prvního čtvrtletí letošního roku zahrnuje platbu daňové povinnosti za prosinec a poslední čtvrtletí roku 2011, stejně jako vrácení nadměrných odpočtů přiznaných za stejné období loňského roku. Po další měsíce tohoto roku očekáváme pozvolný růst inkasa DPH, který bude způsoben hlavně zvýšením snížené sazby DPH o 4 procentní body.

Graf č. 5 Meziroční srovnání inkasa DPH za jednotlivé měsíce 1. čtvrtletí v letech 2002-2012 (v mld. Kč)

Inkaso **spotřebních daní (včetně tzv. daní energetických)** dosáhlo **35,2 mld. Kč**, což představuje 24,7 % rozpočtu (ke konci března 2011 činilo 31,9 mld. Kč, tj. plnění rozpočtu na 22,7 %). Rozpočet na rok 2012 počítá s růstem 2,2 % proti skutečnosti roku 2011. Proti stejnému období minulého roku došlo k nárůstu inkasa u těchto daní o 3,2 mld. Kč, tj. o 10,1 %. Nejvýraznější vliv na růst inkasa spotřebních daní v prvním čtvrtletí roku 2012 mělo zvýšení sazeb tabákových výrobků platné od 1.1.2012, kdy došlo k předzásobením se výrobky s nižší sazbou spotřební daně před jejím zvýšením, přičemž díky posunutí splatnosti daně došlo k jejímu zaplacení až v průběhu prvního čtvrtletí letošního roku.

Nutno poznamenat, že od roku 2011 byly do kategorie spotřebních daní zařazeny i **odvody z elektřiny ze slunečního záření** zavedené na základě zákona č. 402/2010 Sb., kterým se změnil zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, a mají sloužit jako kompenzace výdajů v důsledku poskytování dotací na úhradu vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů. V důsledku toho, že tato legislativní změna byla podepsána prezidentem ČR dne 29. března 2011 s účinností dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů ČR, byl odvod elektřiny ze slunečního záření sledován až od 2. čtvrtletí roku 2011. Za první čtvrtletí letošního roku činí tento odvod **0,5 mld. Kč**.

Inkaso váhově nejsilnější položky **spotřební daně z minerálních olejů** v prvním čtvrtletí roku 2012 dosáhlo **16,9 mld. Kč** a zaznamenalo oproti stejnému období roku 2011 pokles o 0,1 mld. Kč (tj. o 0,4 %). Lze předpokládat, že by v důsledku dalšího růstu cen pohonných

hmot mohlo dojít k omezení nákupů pohonných hmot, a tak k poklesu inkasa daně z minerálních olejů

Ve sledovaném období vzrostlo inkaso spotřební **daně z tabákových výrobků na 13,5 mld. Kč** (nárůst oproti 1. čtvrtletí roku 2011 o 2,7 mld. Kč, tj. o 24,9 %). Inkaso spotřební **daně z lihu** vykázalo v prvním čtvrtletí roku 2012 oproti stejnému období roku 2011 rovněž nárůst, a to o 0,1 mld. Kč, tj. o 6,5 % na **2,2 mld. Kč**. Novelou zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů došlo od 1.1.2012 k navýšení sazby spotřební daně z tabákových výrobků, která sleduje dosažení minimální hodnoty spotřební daně z tabákových výrobků stanovených k roku 2014 (90€/ 1 000 kusů).

Inkaso spotřební **daně z piva** mírně stouplo (o 0,05 mld. Kč) a činilo tak **1,0 mld. Kč**. Spotřební **daň z vína** zůstala přes mírný pokles (o 0,02 mld. Kč) na stejné úrovni výběru minulého roku a dosáhla **0,15 mld. Kč**.

V případě **energetických daní** zavedených od 1. 1. 2008 (spotřební daň z elektřiny, pevných paliv, zemního plynu a některých dalších plynů) bylo v prvním čtvrtletí roku 2012 vybráno **0,9 mld. Kč** (27,4 % rozpočtu), tj. oproti stejnému období minulého roku o 0,07 mld. Kč (o 6,8 %) méně.

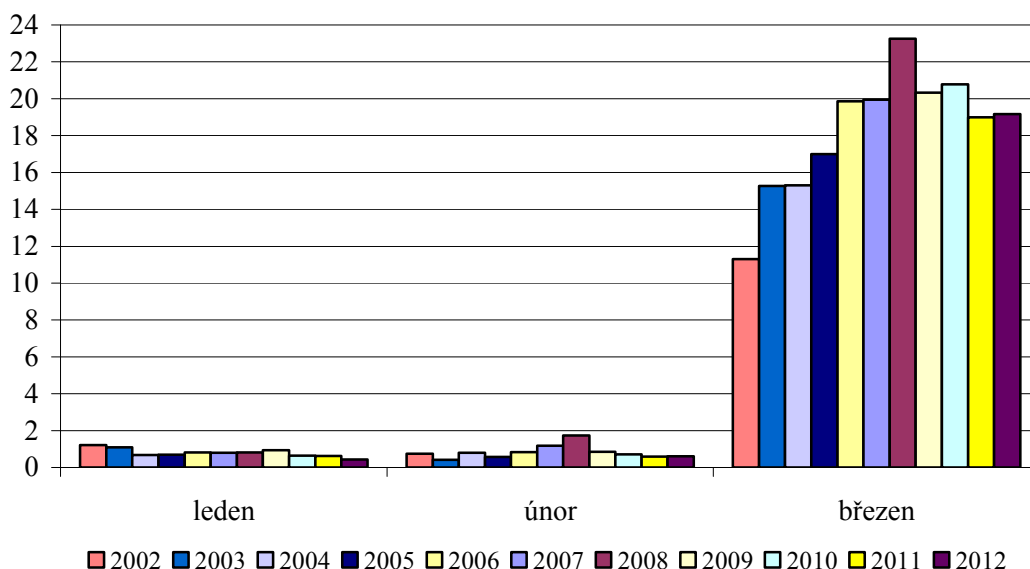
Daně z příjmů právnických osob (DPPO) svým objemem **20,2 mld. Kč** představovaly 23,6 % rozpočtu (v roce 2011 to bylo plnění rozpočtu na 24,1 %). Rozpočet počítá s růstem o 4,0 % proti skutečnosti roku 2011.

V prvních čtvrtletích bývá u daně z příjmů právnických osob obvyklé nižší plnění na úrovni cca 20 % rozpočtu, což souvisí s možností podání daňového přiznání do konce pololetí, kdy většina významných poplatníků DPPO využívá služby daňových poradců s odkladem podání přiznání. Výše inkasa odpovídá současné úrovni sazby daně ve výši 19 %.

V absolutním vyjádření dosáhla výše inkasa DPPO na úrovni SR za první čtvrtletí stejného plnění jako v roce 2011. Pro srovnání s rokem 2010 a předchozími lety je však nutno vzít v úvahu legislativní změnu ve vymezení posledního dne lhůty pro podání daňových přiznání a na ni navazující lhůty splatnosti daně, která se od roku 2011 prodloužila o jeden pracovní den (z 31. března na 1. duben, respektive na 2. dubna v roce 2012). Dále je při srovnání s předchozími lety nutno přihlídnout k vlivu zmírnění sankcí za prodlení s placením daně zakotveném v daňovém řádu, proto pro objektivnější komparaci bude rozhodující výše inkasa k datu 10. dubna. Stejně jako v předchozích letech lze očekávat, že výše inkasa DPPO může být negativně ovlivněna uplatněním daňových ztrát, vzniklých a vyměřených v předchozích zdaňovacích obdobích zasažených ekonomickou krizí a recesí, jako položek odčitatelných od základu daně. Dopady tohoto vlivu do daňového inkasa však aktuálně nelze přesněji vymezit. V současné době celkový objem daňových ztrát, které splňují zákonné podmínky pro uplatnění k odpočtu od základu daně, vykázané v daňových přiznáních za zdaňovací období započatá v roce 2009, činí 548,7 mld. Kč. Přesnější predikce inkasa DPPO bude možná až na přelomu června a července, neboť 1. července 2012 uplyne lhůta pro podání daňových přiznání poplatníků s nejvýznamnějším podílem na celoročním objemu inkasa daně z příjmů právnických osob.

Nejsou doposud známy skutečnosti, které by nasvědčovaly, že rozpočet nebude naplněn. Přesnější závěry bude však možno učinit až měsíc po lhůtě pro podání daňového přiznání u poplatníků podléhajících auditu, tedy v závěru července. Vývoj inkasa bude výrazně ovlivněn změnami daňové povinnosti u skupiny nejvýznamnějších 20 až 100 poplatníků, vývojem investic a restrukturalizacemi v této skupině.

Graf č. 6 Rozložení inkasa z DPPO do jednotlivých měsíců 1. čtvrtletí v letech 2002-2012 (v mld. Kč)

Změny legislativy DPPO, které se zpravidla promítají až za celé zdaňovací období, tj. při sestavení daňového přiznání, se projeví v inkasu DPPO s ročním skluzem. Úpravy platné od roku 2011 se tak odrazí až v inkasu DPPO v roce 2012. Dopad na výši inkasa DPPO bude mít osvobození licenčních poplatků od 1.1.2011, pokud plynou spojeným osobám se sídlem na území EU. Zde lze očekávat stejně jako v roce 2011 negativní dopad na výběr srážkové daně. Dalším opatřením je zrušení 50% slevy na dani pro poplatníky zaměstnávající osoby se zdravotním postižením. Odstraněním tohoto prostoru pro obcházení účelu zákona lze očekávat mírně kladný dopad na příjmy státního rozpočtu (cca 0,2 mld. Kč).

Inkaso daní z příjmů fyzických osob (DPFO) dosáhlo celkem 25,8 mld. Kč, tj. 28,0 % rozpočtu (loni plnění na 23,8 %), což představuje meziroční nárůst o 1,6 mld. Kč, tj. o 6,8 %. Rozpočet uvažuje s růstem 1,5 % oproti skutečnosti roku 2011. V porovnání s rokem 2011 došlo ke zvýšení základní slevy na dni (snížení o 100 Kč měsíčně, tzv. povodňová stokoruna, platilo pouze v roce 2011)

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti dosáhla 20,5 mld. Kč při plnění rozpočtu na 25,5 % (loni na 23,9 %) a meziročním nárůstu o 0,8 mld. Kč, tj. o 3,9 %. Rozpočet je pod úrovní skutečnosti roku 2011 o 1,3 % především z důvodu zvýšení slevy na dani na dítě o 1 800 Kč ročně.

Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou, resp. z kapitálových výnosů, dosáhla 2,7 mld. Kč, což představuje 29,9 % rozpočtu (loni plnění na 12,4 %) a meziroční inkaso vyšší o 1,0 mld. Kč, tj. o 61,0 %. Rozpočet 2012 počítá s růstem o 16,8 % (tj. o 1,3 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2011. Na vyšší výnos by mělo mít vliv především zrušení osvobození příjmů z úroků z vkladů ze stavebního spoření, a to včetně úroků ze státní podpory.

Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti ve výši 2,6 mld. Kč znamená plnění rozpočtu na 97,6 % (loni to bylo 51,2 %) a byla tak o 0,1 mld. Kč, tj. o 4,7 % pod úrovní inkasa ve stejném období roku 2011. Rozpočet 2012 je nad úrovní skutečnosti roku 2011 o 77,3 % (o 1,2 mld. Kč). Inkaso této daně v samotném březnu dosáhlo 2,4 mld. Kč (v březnu 2011 to bylo 2,5 mld. Kč) a souvisí s termínem podání daňového přiznání na odvod daně za rok 2011. Následně v dubnu dochází tradičně ke korekci březnového vysokého plnění, kdy jsou na základě daňových přiznání podávaných v březnu realizovány vratky daně.

Správní poplatky zahrnuté v příjmech státního rozpočtu představovaly za 1. čtvrtletí 2012 částku **0,5 mld. Kč** a naplnily tak celoroční předpoklad na **21,8 %** (ve stejném období roku 2011 na 19,7 %).

Na **daních z majetkových a kapitálových převodů**, které zahrnují daň dědickou, darovací a daň z převodu nemovitostí, inkasoval státní rozpočet v 1. čtvrtletí 2012 celkem **2,2 mld. Kč**, což představuje **17,9 %** rozpočtu a meziroční nárůst oproti skutečnosti předchozího roku o 0,4 mld. Kč. Od roku 2011 je součástí majetkových daní i 32 % darovací daň za bezúplatné nabytí emisních povolenek (rozpočet ve výši 4,8 mld. Kč).

Rozpočtované celostátní inkaso daní na rok 2012 (bez DPPO placené obcemi a kraji a bez správních a ostatních poplatků placených obcím) **ve výši 754,3 mld. Kč** je proti skutečnosti roku 2011 o 46,0 mld. Kč, tj. o 6,5 % vyšší. Objemově je nejvyšší růst rozpočtován (proti skutečnosti 2011) u DPH o 34,3 mld. Kč (o 12,5 %).

Skutečné celostátní inkaso všech daní dosáhlo k 31.3.2012 výše 169,7 mld. Kč, což představuje 22,5 % rozpočtu a meziroční nárůst o 8,0 mld. Kč, tj. 5,0 %. Ve stejném období minulého roku dosáhlo celostátní inkaso daní 161,7 mld. Kč, tj. 22,2 % schváleného rozpočtu, a měřeno k roku 2010 meziročně kleslo o 8,4 mld. Kč, tj. o 5,0

Celostátní výnos DPH dosáhl 58,4 mld. Kč (18,9 % rozpočtu), což je o 1,8 mld. Kč, tj. o 3,2 % více, než ve stejném období minulého roku. Od 1.1.2012 vstoupila v platnost novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, která zohledňuje zvýšení snížené sazby DPH a mění tak podíl obcí na výnosu DPH z 21,4 % na 19,93 % a krajů z 8,92 % na 8,29 %, a to ve prospěch státního rozpočtu (z 69,68 % na 71,78 %). Z celkového objemu inkasa DPH připadlo do rozpočtu obcí 11,6 mld. Kč (rozpočet na rok 2012 počítá s částkou 61,5 mld. Kč), téměř 4,8 mld. Kč do rozpočtů krajů (rozpočet 25,6 mld. Kč) a 42,0 mld. Kč zůstalo ve státním rozpočtu (rozpočet 221,6 mld. Kč).

Celostátní výnos spotřebních daní dosáhl za 1. čtvrtletí objemu 36,8 mld. Kč (plnění rozpočtu na 24,6 %) a z tohoto inkasa bylo téměř **1,7 mld. Kč převedeno SFDI** (9,1 % daně z minerálních olejů).

Celostátní výnos DPFO dosáhl 38,4 mld. Kč (plnění rozpočtu na 28,2 %) a byl proti stejnému období předchozího roku vyšší o 2,3 mld. Kč, tj. o 6,4 %. Na této dani se kromě státního rozpočtu podílejí i rozpočty obcí a krajů, tzn. z toho náleželo rozpočtům obcí 9,4 mld. Kč (rozpočet počítá s objemem 32,0 mld. Kč), rozpočtům krajů 3,2 mld. Kč (rozpočet 11,9 mld. Kč) a ve státním rozpočtu zůstal výnos ve výši téměř 25,8 mld. Kč (rozpočet 92,0 mld. Kč).

Celostátní inkaso DPPO dosáhlo ke konci března 28,4 mld. Kč (rozpočet plněn na 23,1 %) a je tak pod úrovní stejného období roku 2011 o 0,2 mld. Kč. I na této dani participují rozpočty obcí a krajů, jejichž příjmům náleželo za 1. čtvrtletí 8,2 mld. Kč, z toho obcím 5,8 mld. Kč (rozpočet počítá s objemem 26,3 mld. Kč) a krajům 2,4 mld. Kč (rozpočet 11,0 mld. Kč). Zbytek inkasa ve výši 20,2 mld. Kč byl příjmem státního rozpočtu (rozpočet 85,6 mld. Kč).

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení dosáhly 91,9 mld. Kč, což představuje 23,9 % rozpočtu (loni to bylo 23,7 %) a meziroční růst o 3,3 mld. Kč, tj. o 3,7 %. Rozpočet 2012 počítá s růstem o 4,7 % oproti skutečnosti roku 2011 (vliv např. rozšíření počtu osob povinně nemocensky pojištěných či povinnosti platit pojistné z dohod o provedení práce). Z celkové částky připadlo na **důchodové pojištění 81,7 mld. Kč**, tj. 23,9 % rozpočtu (loni 23,7 %), při meziročním růstu o 2,9 mld. Kč, tj. o 3,7 %. Rozpočet počítá s růstem o 4,7 % proti skutečnosti roku 2011.

3.2. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery jsou v roce 2012 rozpočtovány ve výši 139,2 mld. Kč, tj. o 0,1 mld. Kč (o 0,1 %) méně než předpokládal schválený státní rozpočet na rok 2011. Meziročně vzrostl rozpočet nedaňových příjmů o 0,4 mld. Kč, naopak rozpočet kapitálových příjmů klesl o 0,3 mld. Kč a rozpočet přijatých transferů o 0,2 mld. Kč (rozpočet transferů přijatých z EU a převodů z Národního fondu meziročně klesl o 15,6 mld. Kč, což bylo „kompenzováno“ plánovaným příjmem ve výši 15 mld. Kč z privatizačního účtu na kompenzaci deficitu důchodového systému, který nebyl v roce 2011 rozpočtován).

V 1. čtvrtletí roku 2012 dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 39,3 mld. Kč, tj. 28,2 % rozpočtu, což je o 5,9 mld. Kč, tj. o 13,1 %, méně než v roce 2011. Meziroční pokles ovlivnily především přijaté transfery z EU a převody z Národního fondu (pokles o 7,4 mld. Kč).

Nedaňové příjmy - schválený rozpočet 18,0 mld. Kč - tvoří především výnosy z finančního majetku (7,8 mld. Kč), příjmy jednotlivých kapitol z vlastní činnosti za služby, které poskytují veřejnosti (2,0 mld. Kč), odvody přebytků organizací s přímým vztahem (1,8 mld. Kč), přijaté sankční platby (1,0 mld. Kč), soudní poplatky (0,7 mld. Kč), přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let (0,5 mld. Kč), dobrovolné pojistné (0,4 mld. Kč), příjmy z pronájmu majetku (0,4 mld. Kč), příjmy ze splátek půjčených prostředků od podnikatelských subjektů (0,4 mld. Kč) a nově jsou zde také zařazeny příjmy sdílené s Evropskou unií (dříve národní podíl na cle v rámci daňových příjmů) rozpočtované ve výši 1,1 mld. Kč.

Za 1. čtvrtletí roku 2012 dosáhly **nedaňové příjmy** podle údajů pokladního plnění státního rozpočtu celkem **10,0 mld. Kč**, tj. 55,5 % rozpočtu. V roce 2011 to bylo 7,3 mld. Kč při plnění rozpočtu na 41,7 %. U výnosů z finančního majetku tvořilo 3,5 mld. Kč (plnění na 53,5 % rozpočtu) příjem z kreditních úroků operací řízení státního dluhu a likvidity státní pokladny v rámci kapitoly Státní dluh (loni to bylo 1,6 mld. Kč). Další příjem v rámci tohoto podseskupení položek tvořilo 0,2 mld. Kč v kapitole OSFA - šlo především o dividendy vyplacené Ministerstvu financí jako správci majetkové účasti státu u ČMZRB (138 mil. Kč) a o úrokové výnosy z investování na jaderném účtu (27 mil. Kč) a účtu rezervy pro důchodovou reformu (30 mil. Kč). Z dalších nedaňových příjmů dosáhly soudní poplatky 0,4 mld. Kč, příjmy sdílené s EU 0,4 mld. Kč, přijaté sankční platby 0,3 mld. Kč a dobrovolné pojistné, které bylo příjmem kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, 0,1 mld. Kč. Dále šlo např. o přijaté vratky transferů (0,9 mld. Kč - údaje pouze za kapitoly VPS a OSFA) a o splátky půjčených prostředků ze zahraničí (necelých 0,1 mld. Kč).

Rozpočet **kapitálových příjmů** předpokládá v roce 2012 inkaso příjmů ve výši 2,2 mld. Kč (v roce 2011 to bylo 2,5 mld. Kč). Z toho 1,2 mld. Kč se týká příjmů z prodeje dlouhodobého majetku a 1,0 mld. Kč příjmů z prodeje dlouhodobého finančního majetku.

Za 1. čtvrtletí roku 2012 dosáhly **kapitálové příjmy výše 0,4 mld. Kč**, tj. 18,9 % rozpočtu. V roce 2011 to bylo 0,3 mld. Kč při plnění rozpočtu na 13,4 %.

V rámci **přijatých transferů** (rozpočet ve výši 118,9 mld. Kč) jsou rozpočtovány zejména prostředky plynoucí z rozpočtu Evropské unie. Patří sem především investiční (rozpočet 48,2 mld. Kč) a neinvestiční (21,9 mld. Kč) převody z Národního fondu. Jedná se hlavně o prostředky ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti na financování společných programů EU a ČR. V rámci neinvestičních transferů přijatých od EU (31,4 mld. Kč) jsou plánovány zejména příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství v rámci Společné zemědělské politiky (z toho 12,3 mld. Kč na projekty Programu rozvoje venkova, částka 18,6 mld. Kč na přímé platby včetně jednotné platby za plochu, cukr a rajčata a 0,4 mld. Kč na tržní opatření

včetně opatření „včely“). V tomto roce je v kapitole VPS také narozpočtován příjem 15 mld. Kč z privatizačního účtu na kompenzaci deficitu důchodového systému.

V 1. čtvrtletí roku 2012 dosáhly **přijaté transfery výše 28,8 mld. Kč**, tj. 24,2 % rozpočtu. V roce 2011 to bylo 37,5 mld. Kč při plnění rozpočtu na 31,5 %. Na meziročním poklesu se podílely především **příjmy z rozpočtu EU** (transfery přijaté od EU a Národního fondu). Ty dosáhly **27,9 mld. Kč** (plnění na 27,5 %), což je o 7,4 mld. Kč méně než v březnu 2011. Převody z fondů organizačních složek státu a zapojené ostatní mimorozpočtové zdroje dosáhly 0,9 mld. Kč, což je o 0,9 mld. Kč méně než v roce 2011. Tato částka zahrnovala prostředky převedené z rezervních fondů a nečerpané mzdové prostředky za prosinec 2011.

Podrobnější plnění nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů za 1. čtvrtletí bude známo až po zpracování finančních výkazů kapitol státního rozpočtu (tj. koncem měsíce dubna).

4. Výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 455/2011 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2012, stanoví **výdaje** v celkové výši **1 189,7 mld. Kč**, z toho 102,3 mld. Kč mají být kryty prostředky z příjmů z rozpočtu Evropské unie¹. Proti schválenému rozpočtu roku 2011 jsou tyto výdaje nižší o 0,1 % (o 1,0 mld. Kč). **Běžné výdaje** jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2012 zahrnuty v objemu **1 092,8 mld. Kč** při předpokládaném meziročním růstu o 0,6 % (o 6,6 mld. Kč), **kapitálové výdaje** v objemu **96,9 mld. Kč** při meziročním plánovaném poklesu o 7,3 % (o 7,6 mld. Kč). Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2011 jsou celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2011 vyšší téměř o 3,0 % (o 34,2 mld. Kč); běžné výdaje jsou vyšší o 5,4 % (o 56,1 mld. Kč) a kapitálové výdaje nižší o 18,5 % (o 22,0 mld. Kč). K dodržení plánovaného schodku státního rozpočtu na rok 2012 (105,0 mld. Kč) přijala vláda dne 21. března 2012 usnesení č. 178 týkající se mj. vázání výdajů státního rozpočtu na rok 2012 ve výši 23,6 mld. Kč.

Mandatorní výdaje, které stát hradí na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv, jsou ve schváleném státním rozpočtu na rok 2012 zahrnuty ve výši **690,8 mld. Kč**, tj. 58,1 % z celkových rozpočtovaných výdajů (o 0,98 procentního bodu více než ve schváleném rozpočtu 2011 a o 1,57 procentního bodu více než ve skutečných výdajích roku 2011). Meziročně se tyto výdaje mají zvýšit o 1,6 % (o 11,2 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2011, resp. o 5,8 % (38,1 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2011. Z celku **mandatorní sociální výdaje** jsou ve státním rozpočtu plánovány v částce **557,2 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 3,7 % (o 20,0 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2011, resp. o 4,4 % (o 23,6 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2011. Tyto sociální výdaje tak odčerpají 51,4 % celkových rozpočtem stanovených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2012 se podílejí 46,8 %. Z ostatních mandatorních výdajů jsou ve schváleném státním rozpočtu objemově největší výdaje na dluhovou službu 79,4 mld. Kč, výdaje na odvody do rozpočtu Evropské unie 35,3 mld. Kč, příspěvek na podporu stavebního spoření 6,0 mld. Kč, výdaje na úhradu státních záruk a negarantovaných úvěrů s.o. Správa železniční a dopravní cesty 4,1 mld. Kč, atd. Ostatní quasi mandatorní výdaje, které představují zejména finanční prostředky nutné k zabezpečení chodu a obrany státu, jsou rozpočtovány ve výši 201,5 mld. Kč, vč. mezd organizačních složek státu a příspěvkových organizací. Další prostředky nutné na zajištění provozu a plnění

¹ Rozpočet příjmů z rozpočtu EU je stanoven ve výši 100,9 mld. Kč (rozdíl spočívá v zavedení principu předfinancování).

úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje, jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 67,4 mld. Kč.

Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně jsou rozpočtem stanoveny ve výši 132,6 mld. Kč, dotace státním fondům ve výši 61,1 mld. Kč (bez dotací na činnost SZIF), transfery podnikatelským subjektům 47,3 mld. Kč, transfery neziskovým a podobným organizacím 8,7 mld. Kč, atd.

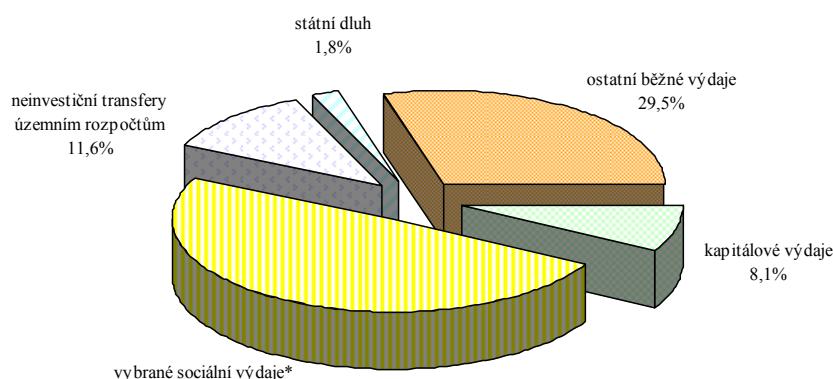
Tabulka č. 4 Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2012 (v mld. Kč)

VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	2011		2012			Index skutečnost 2012/2011	Rozdíl skutečnost 2012-2011
	Skutečnost leden-březen	% plnění SR za leden-březen	Schválený rozpočet	Skutečnost leden-březen	% plnění SR za leden-březen		
	1	2	3	4	4:3		
VÝDAJE celkem	278,57	23,6	1 189,70	281,13	23,6	100,9	2,57
běžné výdaje	252,45	23,5	1 092,80	258,28	23,6	102,3	5,83
z toho:							
- platy a ostatní platby za provedenou práci a pojistné	14,05	15,7	89,02	14,35	16,1	102,2	0,31
- neinv. trans. fondům soc. a zdrav. pojištění (VPS)	13,30	25,1	52,92	13,25	25,0	99,6	-0,05
- neinvestiční transfery státním fondům	6,63	15,6	37,71	7,36	19,5	111,0	0,73
- neinv. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	33,47	26,6	106,45	32,62	30,6	97,5	-0,84
z toho: transfery na dávky*)	6,68	26,9				x	-6,68
- neinv. transfery příspěvkovým a pod. org.	12,29	23,3	52,94	14,32	27,1	116,5	2,03
- sociální dávky	112,94	25,3	491,58	120,26	24,5	106,5	7,31
z toho:							
dávky důchodového pojištění	91,83	25,2	382,51	95,20	24,9	103,7	3,36
podpory v nezaměstnanosti	3,62	25,3	12,48	2,63	21,1	72,7	-0,99
dávky nemocenského pojištění	6,07	25,5	22,86	5,21	22,8	85,8	-0,86
dávky státní sociální podpory	9,38	24,5	37,91	8,89	23,4	94,7	-0,50
dávky sociální péče*)			27,52	6,36	23,1	x	6,36
- aktivní politika zaměstnanosti	1,21	19,2	6,10	0,55	9,1	45,7	-0,66
- prostředky na insolventnost	0,13	18,4	0,60	0,09	15,3	71,6	-0,04
- odvody do rozpočtu EU	11,84	33,6	35,30	14,45	40,9	122,0	2,61
- kapitola Státní dluh	5,04	6,9	79,41	5,04	6,3	100,0	0,00
- kapitola OSFA	0,02	4,2	0,54	0,03	5,4	121,8	0,01
kapitálové výdaje	26,12	25,0	96,90	22,85	23,6	87,5	-3,26

*) dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky osobám se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách - v roce 2011 byly rozpočtovány v rámci neinvestičních transferů územním rozpočtům z kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí a vypláceny příslušnými obecními úřady, od roku 2012 jsou tyto dávky rozpočtovány v rámci sociálních dávek a jejich výplatu převzaly pobočky Úřadu práce ČR

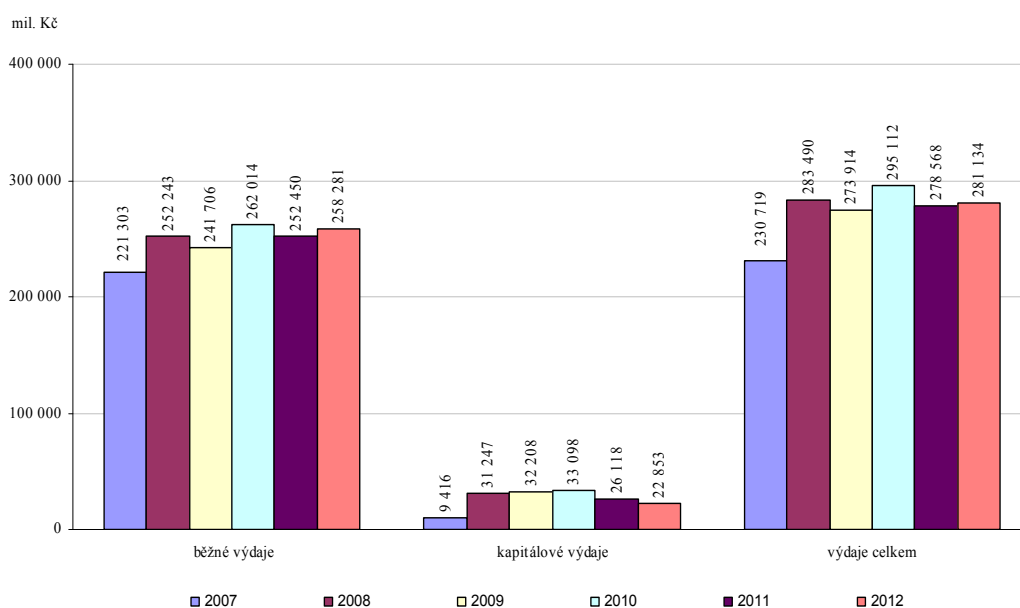
Výdaje za 1. čtvrtletí 2012 dosáhly celkem 281,1 mld. Kč, tj. 23,6 % schváleného rozpočtu, při meziročním růstu o 0,9 % (o 2,6 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo o meziroční navýšení celkem o 5,8 mld. Kč. V roce 2012 dochází k metodické změně rozpočtování dávek pomoci v hmotné nouzi, dávek zdravotně postiženým občanům a příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách (dále dávky sociální péče), které nejsou již transferem územně samosprávným celkům, ale stávají se součástí rozpočtu sociálních dávek. Po korekci uvedené změny k objemově největšímu meziročnímu navýšení čerpání výdajů došlo u neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně, a to o 5,8 mld. Kč, když byly zálohy na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi a soukromých škol převedeny ve výši 28,0 mld. Kč (o 8,6 mld. Kč více než v 1. čtvrtletí roku 2011) – viz dále. Ke zvýšení výdajů došlo také u dávek důchodového pojištění (o 3,7 mld. Kč), u neinvestičních transferů příspěvkovým organizacím (o 2,0 mld. Kč), u odvodů do rozpočtu EU (o 2,6 mld. Kč), atd. Naopak meziročně se snížily výdaje u všech typů sociálních dávek s výjimkou důchodů - celkem o 2,7 mld. Kč, atd. Kapitálové výdaje se meziročně snížily celkem o 3,3 mld. Kč, z toho např. u investičních transferů státním fondům o 3,3 mld. Kč, naopak k meziročnímu navýšení o 1,2 mld. Kč došlo u investičních výdajů na předfinancování programů spolufinancovaných z rozpočtu EU, atd. Celkem bylo čerpáno o 16,2 mld. Kč pod čtvrtletní alikvotou celoročního rozpočtu. Pro srovnání: v 1. čtvrtletí 2011 byly výdaje celkem plněny na stejné úrovni (23,6 % rozpočtu a proti jeho příslušné alikvotě o 16,3 mld. Kč méně).

Graf č. 7 Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2012

*viz pozn. pod čarou č. 2

Graf č. 8 Čerpání výdajů celkem v 1. čtvrtletí let 2007 až 2012 (v mil. Kč)

4.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje ve výši **258,3 mld. Kč** byly čerpány na 23,6 % rozpočtu při meziročním růstu o 2,3 % (o 5,8 mld. Kč); proti rozpočtové alikvotě byly nižší o 14,9 mld. Kč.

Významná část výdajů **137,8 mld. Kč** (49,0 % celkových výdajů, resp. 53,3 % běžných výdajů) směřovala **do sociální oblasti**². Ve srovnání s 1. čtvrtletím 2011 se tyto výdaje zvýšily o 1,9 % (o 2,5 mld. Kč); jejich čerpání z celkových výdajů bylo o 0,5 procentního bodu vyšší, resp. z běžných výdajů o 0,3 procentního bodu nižší, než v roce 2011. Kromě valorizace dávek důchodového pojištění a zvýšení životního a existenčního minima ovlivnil rozpočtem stanovenou výši sociálních výdajů státu na rok 2012 a skutečné čerpání finančních prostředků mj. zákon č. 364/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí, který převzal,

² sociální dávky, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, výdaje na insolventnost, státní příspěvek na penzijní připojištění

případně upravil či zpřísnil, podmínky pro pobírání dávek, podpor a příplatků v oblasti sociálního zabezpečení stanovené zákonem č. 347/2010 Sb.³

Sociální dávky⁴ dosáhly celkem **120,3 mld. Kč**, tj. 24,5 % rozpočtu při meziročním růstu o 6,5 % (o 7,3 mld. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2012 jsou zahrnuty ve výši 491,6 mld. Kč, vč. dávek sociální péče, tj. dávek pomoci v hmotné nouzi, dávek zdravotně postiženým občanům a příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, které byly v roce 2011, jak již bylo uvedeno, rozpočtovány v rámci neinvestičních transferů územním rozpočtům a vypláceny byly obecními úřady obcí s rozšířenou působností a pověřenými obecními úřady a které jsou od 1.1.2012 vypláceny krajskými pobočkami Úřadu práce ČR. Rozpočet sociálních dávek se tak navýšil o 10,1 % (o 45,1 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2011 a o 10,7 % (47,5 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2011. Po korekci počítá státní rozpočet s meziročním růstem sociálních dávek o 4,3 % (o 20,2 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2011, resp. o 4,7 % (o 22,2 mld. Kč) proti skutečnosti 2011, a meziroční srovnání výdajů na tyto dávky představuje navýšení o 0,5 % (o 633,6 mil. Kč).

Největší objem z celkových sociálních dávek (79,2 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které činily 95,2 mld. Kč, tj. 24,9 % rozpočtu, při meziročním růstu o 3,7 % (o 3,4 mld. Kč). Schválený rozpočet na rok 2012 ve výši 382,5 mld. Kč předpokládá meziroční růst o 5,1 % (o 18,5 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2011, resp. proti skutečnosti roku 2011 o 3,9 % (o 14,4 mld. Kč). Od roku 2012 je valorizace důchodů pevně definována zákonem č. 220/2011 Sb.⁵ – od ledna běžného roku se stanoví zvýšení procentní výměry důchodů podle růstu indexu spotřebitelských cen a podle 1/3 růstu reálné mzdy, základní výměra důchodů se stanoví tak, aby odpovídala 9 % průměrné mzdy. Vyhláška č. 286/2011 Sb. v návaznosti na uvedený zákon upravuje pro rok 2012 mj. výši základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího na 2 270 Kč, zvýšení procentní výměry důchodu o 1,6 % procentní výměry, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje, a redukční hranice pro stanovení výpočtového základu. Průměrný starobní důchod se tak zvyšuje cca o 174 Kč, předpokládaný dopad valorizace důchodů v roce 2012 na státní rozpočet by neměl překročit 6,0 mld. Kč za všechny dotčené kapitoly. Kromě uvedeného jsou ve schváleném rozpočtu rovněž zahrnuty prostředky na pokrytí zvýšených výdajů spojených s růstem počtu důchodců a se zvyšováním průměrného důchodu daným mezigenerační obměnou. Pro rok 2012 došlo v oblasti důchodového zabezpečení k dalším změnám, např. platí přísnější pravidla pro výplatu předčasných důchodů, doplňuje se okruh důchodově pojištěných osob, mění se podmínky pro nárok na sirotčí důchod, účastníci odboje

³ zákon č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí, byl na návrh vlády projednán a schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ve stavu legislativní nouze, po schválení Senátem a po podpisu prezidentem republiky vstoupil v platnost s účinností od 1.1.2011; na návrh opozičních poslanců byl 14.3.2011 způsob projednávání a tím i platnost tohoto zákona řešen Ústavním soudem s verdiktem, že přijatá opatření zůstanou v platnosti do 31.12.2011 a zákon musí do tohoto data být projednán běžnou legislativní cestou

⁴ dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, podpory v nezaměstnanosti, ostatní dávky včetně zvláštních sociálních dávek příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru

⁵ zákon č. 220/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, řeší především dopady nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 8/07 (publikováno pod č. 135/2010 Sb.), který shledal dosavadní způsob stanovení výpočtového základu, z něhož se vypočítává procentní výměra důchodu, tedy i výše tzv. redukčních hranic, protiústavním. K 30.9.2011 byl zrušen § 15 zákona o důchodovém pojištění, který tento způsob výpočtu stanovil; samotná existence redukčních hranic však zpochybněna nebyla, a tak pro vyjádření zásluhovosti v základním důchodovém pojištění byla mj. uzákoněna pravidla pro stanovení výše redukčních hranic a základní výměry důchodu ve vazbě na průměrnou mzdu.

a odporu proti komunismu po obdržení osvědčení od Ministerstva obrany mohou za určených podmínek požádat o úpravu důchodu, atd.

Dávky nemocenského pojištění představovaly **5,2 mld. Kč**, tj. 22,8 % rozpočtu při meziročním poklesu o 14,2 % (o 863,3 mil. Kč). Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2012 je stanoven ve výši 22,9 mld. Kč, tj. o 4,3 % (o 935,8 mil. Kč) více proti schválenému rozpočtu roku 2011 a o 5,2 % (o 1,1 mld. Kč) více proti skutečnosti 2011. Pro rok 2012 je zachována jednotná procentní sazba pro výpočet nemocenského 60 % denního vyměřovacího základu po celou dobu nemoci a poskytování náhrady mzdy (platu) a odměny zaměstnavatelem v prvních 21 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény) s 3denní tzv. karenční dobou – nemocenské se tak vyplácí až od 22. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény).

Dávky státní sociální podpory⁶ byly čerpány v celkové výši **8,9 mld. Kč**, tj. 23,4 % rozpočtu při meziročním poklesu o 5,3 % (o 496,5 mil. Kč). Ve schváleném rozpočtu jsou stanoveny ve výši 37,9 mld. Kč, tj. 99,1 % schváleného rozpočtu roku 2011 (o 343,1 mil. Kč méně). Proti skutečnosti 2011 jsou plánované výdaje vyšší o 5,0 % (o 1,8 mld. Kč). Řada dávek státní sociální podpory je stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum a neprobíhají jejich automatické valorizace. Rodič si může pružně volit délku čerpání rodičovského příspěvku (do 2, 3 nebo 4 let věku dítěte) a tím i jeho měsíční výši, vyčerpat může maximálně 220 tis. Kč. Nárok na porodné 13 000 Kč se i dále vztahuje na osoby, kterým se narodilo první živé dítě, jestliže žijí v rodinách s příjmem do 2,4-násobku životního minima rodiny (při narození prvního dítěte při vícečetném porodu, náleží porodné ve výši 19 500 Kč), zůstává zúžen okruh osob, které mají za určených podmínek nárok na pohřebné 5 000 Kč, omezuje se výplata příspěvku na bydlení na 84 měsíce v období posledních 10 kalendářních let (s výjimkou osob starších 70 let a osob se zdravotním postižením). S účinností od 1.1.2012 se nařízením vlády č. 409/2011 mění částka životního a existenčního minima, např. měsíční částka životního minima u jednotlivce se zvyšuje z 3 126 Kč na 3 410 Kč, u osoby, která je považována jako první v pořadí, z 2 880 Kč na 3 140 Kč, atd.; existenční minimum se zvyšuje z 2 020 Kč na 2 200 Kč měsíčně. Závislý na výši životního minima je zejména přírůstek na dítě, jako základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi s příjmem do 2,4-násobku životního minima, a to ve třech výších podle věku dítěte.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce **2,6 mld. Kč**, tj. 21,1 % rozpočtu při meziročním poklesu o 27,3 % (o 988,1 mil. Kč). Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti a na jejím vývoji v souvislosti s hospodářským stavem země. Schválený státní rozpočet stanoví výdaje na tuto dávku pro rok 2012 ve výši 12,5 mld. Kč, tj. o 12,7 % (o 1,8 mld. Kč) méně, než stanovil rozpočet roku 2011, resp. o 6,5 % (o 874,8 mil. Kč) méně proti skutečným výdajům v roce 2011. Od ledna 2012 se změnily podmínky pro vznik nároku na podporu v nezaměstnanosti, resp. byla snížena doba rozhodného období, ve kterém je nutné získat alespoň 12 měsíců doby důchodového pojištění, ze tří na dva roky. Změnily se rovněž podmínky pro vstup do evidence uchazečů o zaměstnání na Úřadu práce ČR – pokud úřad práce zprostředkuje uchazeči vhodné zaměstnání, ale on je ukončí bez vážného důvodu sám nebo dohodou se zaměstnavatelem, může být na úřadu práce evidován až po uplynutí 6 měsíců, stejně jako ten, komu úřad práce zprostředkuje vhodné zaměstnání a se kterým zaměstnavatel ukončí pracovní poměr z důvodu zvlášť hrubého porušení pracovní kázně. Pro uchazeče o zaměstnání, kteří jsou v evidenci Úřadu práce ČR vedeni nepřetržitě déle než jeden rok nebo byli v posledním tříletém období vedeni v evidenci

⁶ přírůstek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, dávky péčovské péče, porodné, pohřebné

Úřadu práce ČR v součtu déle než rok nebo u nich existuje důvodné podezření na výkon nelegální práce či účelovou evidenci, je primárně nabízena veřejná služba. Pokud ji uchazeč bez vážného důvodu odmítne, je z evidence Úřadu práce ČR vyřazen. Od 1.1.2012 si uchazeč o zaměstnání může sám vybrat rekvalifikační kurz i rekvalifikační zařízení, které však musí mít akreditovaný program (stanoven je maximální limit úhrady ceny, pokud je překročen, rozdíl si hradí sám uchazeč). Spolupráce Úřadu práce ČR s agenturami práce umožňuje zprostředkovat práci nezaměstnaným rychleji a efektivněji. Posiluje a zefektivňuje se boj s nelegálním zaměstnáváním. Je nově upravena definice nelegální práce tak, že její prokazování je snazší a jednoznačnější, zpřisňuje se postih za výkon nelegální práce – maximální částka pokuty se zvyšuje z 10 tis. Kč na 100 tis. Kč, zvyšuje se maximální částka pokuty za umožnění výkonu nelegální práce z 5,0 mil. Kč na 10,0 mil. Kč (minimální výše pokuty činí 250 tis. Kč). Jsou ztíženy podmínky pro nelegální zaměstnávání firmám i nezaměstnaným v evidenci úřadu práce tak, že vytipovaní uchazeči o zaměstnání docházejí v určený čas v běžné pracovní době na kontaktní místa Czech POINT.

Tabulka č. 5 Vývoj nezaměstnanosti

	březen 2007	březen 2008	březen 2009	březen 2010	březen 2011	prosinec 2011	leden 2012	únor 2012	březen 2012
míra nezaměstnanosti v %	7,3	5,6	7,7	9,7	9,2	8,6	9,1	9,2	8,9
nezaměstnanost v tis. osob	430,5	336,3	448,9	572,8	547,8	508,5	534,1	541,7	525,2
volná pracovní místa v tis.	107,7	151,3	55,4	33,1	33,9	35,8	34,5	36,7	39,9

Míra registrované nezaměstnanosti k 31.3.2012 vypočtená z dosažitelných uchazečů o zaměstnání činila **8,9 %**, počet evidovaných nezaměstnaných dosáhl 525,2 tis. osob a počet volných pracovních míst 39,9 tis. Vyšší míra nezaměstnanosti než republikový průměr byla zaznamenána v 44 okresech - nejvyšší v okresech Jeseník 17,2 %, Bruntál 17,0 %, Most 16,0 %, Hodonín 14,9 %, Znojmo 14,8 %, Děčín 14,7 %, Chomutov 13,9 %, Ústí nad Labem po 13,8 %, Karviná 13,7 %, atd. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla dosažena v okresech Praha-východ 3,6 %, Praha 4,0 %, Praha-západ 4,3 %, Mladá Boleslav 4,8 %, Rokycany 5,5 %, Plzeň-jih 5,6 %, Plzeň-sever 5,8 %, Benešov 6,0 %, atd. Míra registrované nezaměstnanosti žen dosáhla 10,0 % a mužů 8,1 %.

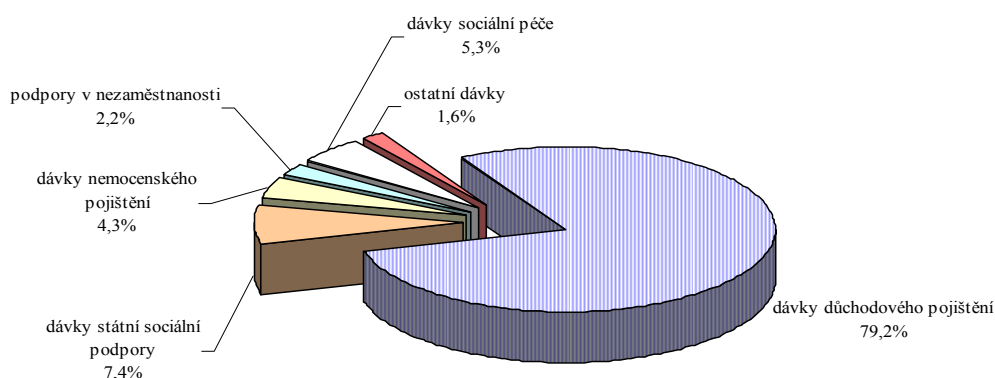
V rámci sociální reformy došlo od ledna 2012 ke zjednodušení systému státem vyplácené podpory zdravotně handicapovaným a sociálně slabým občanům. Dávky, příspěvky a podpory nově vyplácí místo obecních úřadů detašovaná pracoviště Úřadu práce ČR. Zásadní změna se týká osob se zdravotním postižením: byl přijat zcela nový zákon (č. 329/2011 Sb.), který zakotvil změny ve struktuře dávek tak, že z mnoha dílčích dávek vznikly pouze dvě „příspěvek na mobilitu“ a „příspěvek na zvláštní pomůcku“, také se změnil systém posuzování zdravotního stavu osob pro příspěvek na péči i jiných dávek (např. pro příspěvek na mobilitu), když se hodnotí zvládnutí 10 základních životních potřeb. Dále se např. zvýšil měsíční příspěvek na péči pro děti do 18 let z 5 000 Kč na 6 000 Kč, příspěvek na péči v prvním stupni postižení zůstává 800 Kč měsíčně, v průběhu roku 2012 budou zaváděny tzv. sociální karty, které nahradí průkazy pro zdravotně postižené a budou sloužit jako karty identifikační a platební. Změny v systému dávek pomoci v hmotné nouzi přinesly jak zjednodušení podávání žádostí a procesu administrativního rozhodování, tak zpřísnění podmínek pro osoby, které se vědomě vyhýbají práci.

Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách byly v 1. čtvrtletí 2012 čerpány v celkové výši **6,4 mld. Kč**, tj. 23,1 % rozpočtu při meziročním poklesu o 4,7 % (o 315,4 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2012 jsou zahrnuty v částce 27,5 mld. Kč, tj. o 10,6 % (o 2,6 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet transferů územním samosprávným celkům na tyto

dávky v roce 2011, nejvíce byl navýšen příspěvek na péči o 2,1 mld. Kč, a to s přihlédnutím na skutečné čerpání v roce 2011. Proti skutečnosti 2011 je rozpočet na tyto dávky o 8,8 % (o 2,2 mld. Kč) vyšší. Z celku na rozpočet dávek pomoci v hmotné nouzi připadá téměř 5,7 mld. Kč, na rozpočet dávek osobám se zdravotním postižením 2,0 mld. Kč a na rozpočet příspěvku na péči téměř 20,0 mld. Kč.

Ostatní sociální dávky dosáhly celkem **2,0 mld. Kč**. Jedná se zejména o zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy obrany, vnitra, spravedlnosti a financí, které jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 8,3 mld. Kč při meziročním navýšení o 4,8 % (o 285,0 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2011 a o 5,7 % (441,9 mil. Kč) proti skutečnosti roku 2011 a které si řadu let udržují stabilní dynamiku růstu, která vychází z legislativy nedotčené úspornými záměry.

Graf č. 9 Sociální dávky v 1. čtvrtletí 2012

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**⁷ činily **552,6 mil. Kč**, tj. 9,1 rozpočtu při meziroční snížení o 54,3 % (o 656,0 mil. Kč). Schválený rozpočet 6,1 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá meziroční pokles výdajů o 3,2 % (o 206,6 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2011 a růst o 59,8 % (o 2,3 mil. Kč) proti skutečnosti 2011.

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele jsou poskytovány podle zákona č. 118/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, na úhradu mezd zaměstnanců místo zaměstnavatele při jeho pracovní neschopnosti, na odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění a na odvod daně z příjmu za zaměstnance. V 1. čtvrtletí 2012 dosáhly celkem **92,0 mil. Kč**, tj. 15,3 % rozpočtu; meziročně se tyto výdaje snížily o 28,4 % (o 36,6 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2011 byly schváleny v částce 600,0 mil. Kč, tj. o 14,3 % (o 100,0 mil. Kč) méně než stanovil schválený rozpočet na rok 2011 a o 54,2 % (o 210,9 mil. Kč) více než bylo v roce 2011 čerpáno.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícímu v pracovním poměru více než 50 % zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením. V 1. čtvrtletí 2012 bylo vyplaceno **804,6 mil. Kč**, tj. 25,8 % schváleného rozpočtu, meziročně se tyto výdaje zvýšily o 1,7 % (o 13,2 mil. Kč).

⁷ výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR)

Schválený rozpočet 3,1 mld. Kč je o 19,7 % (o 513,0 mil. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2011, proti skutečnému čerpání v roce 2011 je naopak nižší o 5,2 % (o 169,4 mil. Kč). V rozpočtu je promítnuta řada legislativních opatření zlepšujících zprostředkování práce a flexibilitu při hledání zaměstnání osob se zdravotním postižením.

Nízké čerpání výdajů na **platy, ostatní platby za provedenou práci a povinné pojistné placené zaměstnavatelem** ve výši 16,1 % rozpočtu (14,4 mld. Kč) je obvyklé a souvisí s měsíčním posunem v účtování (ve stejném období předchozího roku to bylo 15,7 % rozpočtu). Meziročně tyto se výdaje zvýšily o 2,2 %, tj. o 305,7 mil. Kč.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (bez transferů veřejným výzkumným institucím a cizím příspěvkovým organizacím) byly uvolněny ve výši **14,3 mld. Kč**, tj. 27,1 % rozpočtu. Meziročně se tyto výdaje státního rozpočtu zvýšily o 16,5 % (o 2,0 mld. Kč). Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím celkem (52,9 mld. Kč) počítá s meziročním růstem výdajů o 0,3 % (o 167,5 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2011, proti skutečnosti roku 2011 je však nižší o 7,5 % (o 4,3 mld. Kč).

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně byly čerpány v celkovém objemu **20,6 mld. Kč**. Z toho na **transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění**, představující platby státu na zdravotní pojištění za vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištění), připadlo **13,2 mld. Kč**, tj. 25,0 % rozpočtu při meziročním poklesu o 0,4 % (o 50,1 mil. Kč). Státní rozpočet ve výši 52,9 mld. Kč je přibližně na stejné úrovni jako rozpočet i skutečnost roku 2011. Vláda nezvýšila nařízením vlády vyměřovací základ pro tuto platbu, který tak zůstává v roce 2012 stejný jako v roce 2011 ve výši 5 355 Kč, zrovna tak jako z něj odvozená měsíční platba státu v částce 723 Kč za osobu. **Neinvestiční transfery státním fondům** jsou ve schváleném státním rozpočtu na rok 2012 zahrnuty v částce 37,7 mld. Kč, tj. o 11,4 % (o 4,8 mld. Kč) méně proti schválenému rozpočtu roku 2011, ale o 27,6 % (o 8,2 mld. Kč) více proti skutečnosti roku 2011. V 1. čtvrtletí 2012 bylo státním fondům převedeno celkem **7,4 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 19,5 % rozpočtu při meziročním růstu o 11,0 % (o 728,0 mil. Kč).

V rámci běžných výdajů státního rozpočtu bylo **veřejným rozpočtům územní úrovně** převedeno **32,6 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 30,6 % rozpočtu při meziročním poklesu o 2,5 % (o 844,6 mil. Kč). Po očištění vlivu dávek sociální péče v roce 2011 navýšení těchto výdajů činilo 21,8 % (o 5,8 mld. Kč více) a souviselo zejména s tím, že k 31. březnu 2012 byly kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy převedeny zálohy na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi na první čtyři měsíce roku 2012 ve výši 26,0 mld. Kč a zálohy soukromým školám na první a druhé čtvrtletí 2012 ve výši 2,0 mld. Kč (v roce 2011 byly v 1. čtvrtletí převedeny zálohy pouze na první tři měsíce v celkové výši 19,4 mld. Kč). Schválený rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně 106,4 mld. Kč předpokládá snížení výdajů o 15,7 % (o 19,8 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2011 a o 19,5 % (o 25,8 mld. Kč), po korekci o transfery na dávky v roce 2011 meziroční předpoklad navýšení výdajů činí 5,0 % (o 5,1 mld. Kč více) proti schválenému rozpočtu 2011 a snížení 0,5 % (o 95,5 mil. Kč) proti skutečnosti 2011.

Státní příspěvek účastníkům penzijního připojištění poskytnutý v 1. čtvrtletí roku 2012 dosáhl **1,4 mld. Kč**, tj. 22,7 % rozpočtu, při meziročním růstu o 1,0 % (o 14,1 mil. Kč). Schválený státní rozpočet 6,2 mld. Kč počítá s navýšením těchto výdajů o 1,6 % (o 100 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2011, proti skutečnosti roku 2011 téměř o 11,0 % (o 612,2 mil. Kč).

Odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci března 2012 celkem **14,4 mld. Kč**, tj. 40,9 % rozpočtu a o 22,0 % (o 2,6 mld. Kč) více než v 1. čtvrtletí 2011. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2012 vyčleněny částkou

35,3 mld. Kč, tj. o 0,1 % (o 50,0 mil. Kč) více, než stanovil rozpočet v roce 2011 a o 2,8 % (o 1,0 mld. Kč) méně než byla skutečnost roku 2011, kdy došlo k vypořádání finančních vztahů z minulých let ve prospěch EU (dodatečný odvod 5,0 mld. Kč).

Výdaje kapitoly **Státní dluh** (zejména úroky) dosáhly více než **5,0 mld. Kč**, tj. 6,3 % rozpočtu, tzn. o 0,6 procentního bodu méně než v 1. čtvrtletí 2011. V porovnání se stejným obdobím roku 2011 byly na stejné úrovni (snížení o 1,2 mil. Kč). Čerpání v průběhu roku souvisí s úrokovými platbami v návaznosti na platební kalendář střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů.

4.2. Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2012 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **96,9 mld. Kč**, což představuje proti schválenému rozpočtu roku 2011 o 7,6 mld. Kč, tj. o 7,3 % méně, proti skutečnosti dosažené v roce 2011 pak o 22,0 mld. Kč, tj. o 18,5 % méně. K meziročnímu poklesu těchto výdajů došlo zejména z důvodu snížení výdajů krytých příjmy z rozpočtu Evropské unie (hlavně v kapitolách Ministerstvo dopravy, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo vnitra). Naopak např. v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se tyto výdaje oproti roku 2011 zvýšily. Kromě toho dochází k ukončování akcí a ke snížení výdajů v důsledku přijetí úsporných opatření. Strukturu kapitálových výdajů v roce 2012 ovlivnil převod výdajů krytých úvěry od Evropské investiční banky do kapitoly Ministerstvo dopravy (3,7 mld. Kč) a Ministerstvo zemědělství (2,2 mld. Kč). V roce 2011 byly tyto výdaje rozpočtovány v kapitole Státní dluh (5,5 mld. Kč).

Výdaje státního rozpočtu **na financování programů** reprodukce majetku jsou stanoveny v celkové výši **39,8 mld. Kč** (včetně 6,9 mld. Kč souvisejících neinvestičních výdajů), tj. proti schválenému rozpočtu na rok 2011 o 6,6 mld. Kč, resp. o 14,2 %, nižší. Do výdajů roku 2012 je zahrnuta i část transferů poskytnutých na financování programů z fondů Evropské unie v celkové výši 12,9 mld. Kč, proti roku 2011 o 7,6 mld. Kč, resp. o 37,2 % nižší, a transferů poskytovaných z finančních mechanismů v celkové výši 393 mil. Kč.

Rozpočet vychází z výdajů na programy vedených v informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS tak, jak byly jednotlivými resorty zpracovány ve vazbě na oznámená „směrná čísla“ kapitol. Ve státním rozpočtu jsou jednotlivé programy rozlišeny počátečním číslem podle data jejich zařazení do programového financování a to tak, že programy začínající číslem 3 byly zahájeny do konce roku 2000, programy začínající číslem 2 byly zahájeny v rozmezí let 2001-2007 a programy začínající číslem 1 jsou programy zahajované od roku 2007 s tím, že dochází k částečnému překrývání s programy začínajícími číslem 2. V informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS jsou Ministerstvem financí sledovány věcné, časové a finanční parametry akcí (projektů) zabezpečujících cíle jednotlivých programů.

Ve státním rozpočtu na rok 2012 je programové financování reprezentováno jedním průřezovým závazným ukazatelem „Výdaje vedené v informačním systému programového financování celkem“. V souvislosti s transformací programového financování byla změněna struktura členění těchto výdajů s tím, že akce v jednotlivých programech jsou rozděleny podle typu na výdaje vedené v EDS (evidenční dotační systém) a v SMVS (správa majetku ve vlastnictví státu) a zároveň jsou jednotlivé programy členěny na krátkodobé akce, střednědobé a střednědobé dokončované akce a dlouhodobé a dlouhodobé dokončované akce. Jmenovitý seznam akcí je uváděn s finančními objemy ve všech letech jejich realizace, resp. jednotlivě v letech do r. 2010, pak rok 2011, 2012, 2013, 2014 a od 1.1.2015 dle údajů uvedených v informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS. Tyto údaje slouží ke sledování rozestavenosti a možnosti státního rozpočtu financovat investiční

výstavbu a sledovat výdaje na reprodukci majetku. Z celkových výdajů na programové financování ve výši 39,8 mld. Kč připadá na výdaje v EDS 18,5 mld. Kč a v SMVS 21,3 mld. Kč.

V roce 2012 lze očekávat změny přístupu resortů k reprodukci majetku ve vlastnictví státu, a to směrem k její neinvestiční části, tj. od pořizování nového majetku ke kvalitnější péči o jeho stav a hospodárnějšímu přístupu k pořizování nových investic vzhledem k nižším objemům výdajů.

Z druhového hlediska jsou kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (26,1 mld. Kč), transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (25,2 mld. Kč), transfery příspěvkovým a podobným organizacím (18,1 mld. Kč), pořízení dlouhodobého hmotného majetku (9,9 mld. Kč), transfery podnikatelským subjektům (7,4 mld. Kč) apod.

Z celkové částky 96,9 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadá na Ministerstvo dopravy** (28,2 mld. Kč, tj. 29 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu), Ministerstvo pro místní rozvoj (23,1 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (15,2 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (6,9 mld. Kč), Ministerstvo obrany (5,5 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (4,3 mld. Kč), na kapitolu Všeobecná pokladní správa (2,4 mld. Kč), Ministerstvo kultury (2,2 mld. Kč), na kapitolu Operace státních finančních aktiv (2,0 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (1,3 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,2 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,1 mld. Kč) apod.

K meziročnímu poklesu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo především u kapitoly Státní dluh, u Ministerstva životního prostředí, Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva dopravy, **nárůst** byl vykázán zejména u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva zemědělství, u kapitol Všeobecná pokladní správa a Operace státních finančních aktiv, u Ministerstva kultury a Ministerstva obrany.

Z uvedené celkové rozpočtované částky 39,8 mld. Kč určené na financování programů připadá největší část na státní rozpočet, resp. rozpočet kapitol správců programů (26,6 mld. Kč, tj. 66,8 %), část na zdroje z Fondu soudržnosti EU (8,9 mld. Kč), ze strukturálních fondů EU (4,0 mld. Kč), resp. na zdroje z Finančních mechanismů (393 mil. Kč).

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech měsících roku 2012 ve výši **22,9 mld. Kč** představovalo 23,6 % rozpočtu a bylo tak o 1,4 mld. Kč pod úrovní alikvoty rozpočtované hodnoty. Nejvíce investičních prostředků bylo čerpáno na předfinancování programů spolufinancovaných Evropskou unií ze státního rozpočtu (8,2 mld. Kč) a na transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury (6,3 mld. Kč) a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (1,7 mld. Kč). Meziročně bylo čerpání kapitálových výdajů o 3,3 mld. Kč, tj. o 12,5 % nižší než ve stejném období roku 2011.

Podrobnější plnění běžných a kapitálových výdajů za 1. čtvrtletí bude známo po zpracování finančních výkazů kapitol státního rozpočtu (koncem měsíce dubna).